

Академија наука и умјетности Републике Српске

ПРОГРАМ РАДА
Академије наука и умјетности Републике Српске
за 2020. годину

Бања Лука, децембар 2019.

ПРОГРАМ РАДА АНУРС-а за 2020. годину

Програм рада Академије наука и умјетности Републике Српске за 2020. годину заснован је на општим циљевима и задацима Академије, који се огледају у подстицању развоја науке и умјетности, чувању, његовању и унапређивању културе, духа и стваралаштва народа РС, те конкретним програмима рада одјељења, одбора, комисија и институтâ.

I

ГОДИШЊИ ПРОГРАМСКИ ЗАДАЦИ АКАДЕМИЈЕ

1) Рад органа Академије

1. Одржати двије сједнице Скупштине Академије у мају и децембру;
2. Одржати четири сједнице Предсједништва Академије у марту, мају, октобру и децембру;
3. Одржавати сједнице Извршног одбора Предсједништва најмање једном мјесечно;
4. Одјељења Академије треба да одрже најмање по три сједнице током 2020;
5. Одбори АНУРС-а и одбори одјељења одржаће по двије сједнице у току године.

2) Материјално-финансијска питања

1. Из Буџета Републике Српске обезбиједити средства потребна за проширену дјелатност Академије (научноистраживачки рад, издавачку дјелатност, плате запослених, академске награде, материјалне трошкове и др.);
2. Обезбиједити средства за финансирање научноистраживачких пројеката започетих у претходним годинама, као и пројеката који ће бити одобрени у 2020. години;
3. Обезбиједити наставак финансирања пројекта израде *Енциклопедије Републике Српске*.

II

ОРГАНИЗОВАЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ НАУЧНИХ СКУПОВА, ОКРУГЛИХ СТОЛОВА И ТРИБИНА

а) Научни скупови за које се средства обезбјеђују из буџета АНУРС-а, од надлежних министарстава и других организација

1. Научни скуп са међународним учешћем „Српски духовни идентитет“ (заједнички скуп са САНУ; Одјељење друштвених наука и Одјељење књижевности и умјетности);
2. XIII међународни научни скуп „Савремени материјали“, Бања Лука, 10. и 11. септембар 2020. (Одјељење природно-математичких и техничких наука и Одјељење медицинских наука);
3. Научни скуп са међународним учешћем „2020. – међународна година здравља биљака“, друга половина 2020. (Одбор за животну средину, просторно планирање и одрживи развој);
4. Међународни научни скуп „Нови трендови у превенцији, дијагностици, третману и рехабилитацији акутног коронарног синдрома“, март/април 2020. (Одбор за кардиоваскуларну патологију);
5. Научни симпозијум „Дејтонски мировни споразум – гарант мира и уставног уређења“;

6. Округли сто „Економске перспективе Западног Балкана“;
7. Округли сто „Квантитативна и квалитативна истраживања у друштвеним и хуманистичким наукама“.

**б) Научни скупови који ће се одржати
уколико се обезбиједи средства из других извора**

1. Научни скуп „Улога и значај генетике и оплемењивања у пољопривреди и шумарству“, октобар 2020. (Одбор за биотехничке науке Одјељења природно-математичких и техничких наука);
2. Научни скуп „Фертилитет и репродуктивно здравље становништва Републике Српске“ (Одбор за репродуктивно здравље и демографију Одјељења медицинских наука);
3. Симпозијум „Свјетски дан шума“, 21. март 2020. (Одбор за биотехничке науке Одјељења природно-математичких и техничких наука);
4. Симпозијум „Новине у медицини“, октобар 2020. (Одбор за хроничне незаразне болести Одјељења медицинских наука);
5. Симпозијум Одбора за кардиоваскуларну патологију АНУРС-а и Одбора за кардиоваскуларну патологију САНУ на V конгресу кардиолога Републике Српске, 28–30. мај 2020. (Одбор за кардиоваскуларну патологију Одјељења медицинских наука);
6. Симпозијум „Малигне болести – пошаст XXI вијека“, јун 2020. (Одјељење медицинских наука);
7. Симпозијум српског друштва за имунологију, молекулску онкологију и регенеративну медицину, јун 2020, Фоча;
8. Округли сто „Утицај радона на здравље становништва“, друга половина 2020. (Одјељење природно-математичких и техничких наука).

в) Организација и одржавање научних трибина и тематских расправа

1. Научна трибина „Петер Ханке – добитник Нобелове награде за књижевност“;
2. Трибине (књижевне вечери) поводом јубиларних годишњица српских умјетника, књижевника и научника (нпр. Бранко Милановић, 1930–2020; Светозар Кољевић, 1930–2020; Гојко Ђого, 1940–2020);
3. Научна трибина „Савремена истраживања природе и дјеловања хербицида“;
4. Обилежавање 50 година научног рада Васкрсије Јањића;
5. Организовање тематских расправа и предавања истакнутих научника и умјетника.

г) Циклус предавања

Одјељења АНУРС-а организоваће и одржати циклусе предавања о научно и друштвено релевантним и актуелним темама. Избор тема, предавача и термине одржавања утврдиће одјељења.

III

НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ ПРОЈЕКТИ

а) Пројекти који су у току и који ће бити реализовани у 2020. години

1. Пројекат *Енциклопедија Републике Српске* (завршетак трећег и припреме за изразу четврти тома);
2. *Грађа о прошлости Босне* (наставак пројекта);
3. *Црквенословенски споменици српски из Босне и Хума, XIII–XVIII вијек* (заједнички петогодишњи пројекат са САНУ);

4. Научноистраживачки пројекат *Мјерење концентрације радона у основним школама Републике Српске 2020*, у сарадњи са градовима и општинама РС;

5. Научноистраживачки пројекат *Компаративно проучавање енергетске ефикасности стационарног и ротационог PV система*, 2018–2020, Министарство за научно-технолошки развој, високо образовање и информационо друштво;

6. Научноистраживачки пројекат *Проучавање енергетске ефикасности соларних модула у зависности од њихове запрљаности*, 2018–2020, Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво;

7. Научноистраживачки пројекат *Атлас сунчевог зрачења у Републици Српској*, суфинансијер Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво;

8. Научноистраживачки пројекат *Адаптивно управљање природним ресурсима Републике Српске*, суфинансијер Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво РС;

9. Научноистраживачки пројекат *Праћење утицаја психотрауме у периоду рата на интима-медија комплекс код младих*, суфинансијер Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво.

б) Израда нових пројеката

1. Пројекат *Насиље у породици и вршњачко насиље*;

2. Израда студије *Репродуктивно здравље – приоритетни друштвени задатак*, предвиђена програмом сарадње САНУ и АНУРС-а;

3. *Инциденција малигнуа обољења насталих као посљедица коришћења осиромашеног уранијума*, истраживање предвиђено програмом сарадње САНУ и АНУРС-а;

4. Научни пројекат *Репродуктивни потенцијал жена у Републици Српској*; израда пројекта била би предложена Фонду здравственог осигурања Републике Српске, Министарству здравља и социјалне заштите и Министарству за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво РС;

5. *Проучавање природног богатства, материјалног и духовног наслијеђа Републике Српске*;

6. Одбори при одјелењима радиће на припремама нових пројеката, за које ће аплицирати на конкурс Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво РС.

IV

ИЗДАВАЧКА ДЈЕЛАТНОСТ

а) Издања за која су средства обезбијеђена у буџету АНУРС-а

1. Трећи том *Енциклопедије Републике Српске*;

2. *Љетопис Академије наука и умјетности РС за 2019. годину*;

3. Часопис *Contemporary Materials* (у 2020. планирано је штампање два броја);

4. Часопис *Грађа о прошлости Босне*, бр. 12;

5. Петер Хандке *Изабрани радови*;

6. Први број часописа из друштвених и хуманистичких наука;

7. Монографија *Рехабилитација болесника након можданог удара*, аутора проф. др Славице Јандрић, дописног члана АНУРС-а;

8. *Споменица академику Пантелији Дакићу*;

9. *Споменица академику Војиславу Лубарди* (завршне припреме за штампу);

10. *Споменица академику Љубомиру Зуковићу* (договор о облику, обиму и сарадницима);
11. Каталогизација изложби у 2020. години;
12. Зборник радова са научног скупа *Савремени материјали*.

б) Издања која ће се штампати уколико се обезбиједи средства од Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво и других извора

1. Монографија *Нови трендови у дијагностици и третману акутног коронарног синдрома*, група аутора, март 2020;
2. Монографија *Перспективе развоја прехранбене индустрије*, група аутора;
3. Монографија *Осиромашени уранијум и тумори*, аутор академик Марко Вуковић;
4. Зборник радова са симпозијума *Свјетски дан шума*;
5. Зборник радова са округлог стола *Стратегија управљања минералним ресурсима и њихово коришћење*;
6. Академик Војислав Максимовић, *Погледи и подсјећања*;
7. Академик Радован Вукадиновић, *Liber Amicorum*;
8. Научна монографија *СРПСКО-РУСКИ, РУСКО-СРПСКИ ОДНОСИ допринос миру и стабилизацији прилика на Балкану, Европи и свету* (Др Драган Радишић);

Представљања и промоције научних књига

1. Представљање трећег тома *Енциклопедије Републике Српске*;
2. Промовисање зборника радова *Стратегије развоја и економске сарадње малих земаља у условима глобализације и регионалних интеграција*;
3. Промовисање зборника *Хуманистичко васпитање и информационе технологије*;
4. Представљање зборника *Крај првог свјетског рата и настанак југословенске државе*;
5. Промовисање зборника *Српски језик и српско писмо данас*;
6. Академик Војислав Максимовић, *Погледи и подсјећања*;
7. Академик Радован Вукадиновић, *Liber Amicorum*.

Галерија АНУРС-а

За 2020. годину у Галерији АНУРС-а планиране су сљедеће активности:

1. Ретроспективна изложба Миодрага Живковића, сликара, у част Дана Републике Српске (8. јануар – 8. март 2020);
2. Самостална изложба Предрага Марјановића (3. април – 3. мај 2020).

V

РАД ИНСТИТУТА

1. Институт за природно-математичке и техничке науке

Чланови Одјелења природно-математичких наука ангажоваће се и у оквиру Института за природно-математичке и техничке науке, чији рад ће бити усмјерен на:

- припрему апликација за пројекте, првенствено оне које финансира Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво РС;
- праћење развоја иновативних технологија кроз висококвалитетна истраживања и успјешно преношење у индустријски сектор.

2. Институт за друштвена истраживања

Чланови Академије ангажоваће се у оквиру Института, чији рад ће бити усмјерен на:

– припрему апликација за пројекте, првенствено оне које финансира Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво РС.

3. Институт за историју

Чланови Академије ангажоваће се у оквиру Института, чији рад ће бити усмјерен на:

– припрему апликација за пројекте, првенствено оне које финансира Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво РС;
– израду студија и пројеката, уз примјену истраживања у оквиру Института.

4. Институт за српски језик и књижевност

Чланови Академије ангажоваће се у оквиру Института, чији рад ће бити усмјерен на:

– припрему апликација за пројекте, првенствено оне које финансира Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво РС;
– израду студија и пројеката, уз примјену истраживања у оквиру Института.

VI

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

1. Остваривање даље сарадње са:

- Српском академијом наука и уметности и њеним институтима;
- Црногорском академијом наука и умјетности и њеним институтима, на основу потписаног споразума;
- Руском академијом наука и умјетности, на основу потписаног споразума и протокола;
- Македонском академијом наука и умјетности, на основу потписаног споразума о сарадњи;
- Бугарском академијом наука;
- Краљевском академијом за економију и финансије Шпаније;
- Европском академијом наука и умјетности;
- Конференцијом академија подунавских земаља, која функционише у оквиру Европске академије наука;
- Хрватском академијом за знаност и умјетност БиХ;

2. Наставак разговора о сарадњи и међусобним односима са Академијом наука и умјетности БиХ;

3. Наставак активности у вези са пријемом АНУРС-а у Савез европских академија (ALLEA);

4. Интензивирање сарадње са Институтом за славистику Руске академије наука, у виду организације заједничког научног скупа;

5. Повећање активности за успостављање сарадње и потписивање споразума о сарадњи са:

- Чешком академијом наука;
- Словачком академијом наука;
- Румунском академијом наука;

- Мађарском академијом наука;
 - научноистраживачким и институцијама културе и умјетности из земље;
6. Активнији рад на стварању претпоставки и услова за учешће у европским фондовима за науку, истраживање и развој и другим доступним међународним фондовима;
 7. Подршка и учешће у иницијативи за организацију заједничких активности трију академија у БиХ – Академије наука и умјетности Републике Српске, Хрватске академије за знаност и умјетност БиХ и Академије наука и умјетности БиХ;
 8. Учешће на научним скуповима подунавских академија;
 9. Учешће чланова АНУРС-а на научним скуповима других академија;
 10. Сарадња са институтима Француске академије наука;
 11. Учешће у активностима Међународног научног савјета (ISC);
 12. Учешће у активностима Унеска у области науке и културе;
 13. Учешће чланова Академије на међународним скуповима и манифестацијама;
 14. Рад Одбора за међународну сарадњу.

VII

ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

У 2020. години планиран је наставак активности у вези са радом:

– *Лабораторије за електронску микроскопију.* – У овој лабораторији, која је формирана у сарадњи са Универзитетом у Љубљани, изводиће се научна истраживања у области карактеризације материјала за примјену у нанотехнологијама (у РС);

– *Лабораторије за соларну енергетику.* – Настала је као резултат вишегодишњег рада на научноистраживачким пројектима из области алтернативних – обновљивих извора енергије, посебно соларне енергије. Директно је повезана са соларном електричном фотонапонске снаге 2 kWp, постављеном на крову Академијине зграде. Тако је омогућено континуирано праћење утицаја интензитета сунчевог зрачења, температуре ваздуха, брзине вјетра и влажности ваздуха на енергетску ефикасност фотонапонске соларне електричне на подручју Бање Луке. Резултати истраживања користиће се за технокономске анализе исплативости изградње соларних електричних у реалним условима, као и за подизање нивоа свијести о коришћењу обновљивих и „чистих“ извора енергије.

ПРЕДСЈЕДНИК АНУРС-а
Академик Рајко Кузмановић

Број: 01-435-2/19